

[Hanne Engberg]

lånene ikke nødvendigvis skal gå til indkøb af varer og tjenesteydelser i medlemslandene.

Men vor fortsatte tilslutning til denne bank vil dog afhænge af, hvorledes de noget udviklede afstemningsregler kommer til at virke i praksis, og dermed, hvilke projekter der i praksis bliver støttet.

Niels Helveg Petersen (RV):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Bolvig, er forhindret i at være til stede her i dag, skal jeg på hans og på mit partis vegne ganske kort give udtryk for, at vi kan tilslutte os det foreliggende forslag til ratifikation.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Jeg vil gerne sige tak for en bred tilslutning til forslaget og skal kun gøre et par ganske få bemærkninger.

Fru Eva Møller spurgte, hvordan Danmark kan manifestere sig, og efterlyste erfaringer fra de andre regionale banker, vi deltager i. Jeg vil meget gerne under udvalgsarbejdet komme med de nødvendige oplysninger om erfaringerne, men vil gerne mere principielt her sige, at sigtet med, at Danmark tilslutter sig, først og fremmest er, at det er et led i vor bistand til udviklingslandene.

Dernæst er det rigtigt, at der inden for rammerne af den virksomhed, der foregår og nu skal foregå, når Danmark bliver medlem i Den afrikanske Udviklingsbank, gælder princippet om, at kun firmaer fra de lande, der er medlemmer, kommer i betragtning. Når der ikke er balance – jeg kan sige til fru Eva Møller, at hvis man ser på den bistand, der ydes inden for EF, vil man se, at der ikke er balance – hænger det sammen med flere ting. Når jeg siger balance, mener jeg, at man sammenligner Danmarks bidrag med, hvor meget danske firmaer er involveret. Det hænger dels sammen med erhvervsstrukturer, dels med, at danske firmaer er tilstrækkelig vågne over for de muligheder, der foreligger.

Men jeg har forstået på fru Eva Møller, at man ikke af den grund, der kom frem under argumentationen, ønsker at gå imod forslaget, og det takker jeg naturligvis for.

Så vil jeg bare til hr. Kjærulff-Schmidt sige, at hans bemærkninger jo er en logisk konsekvens af den holdning, som fremskridtspartiet hele tiden har haft, når det dre-

jede sig om bistand til den tredje verden. Når Danmark ligger forholdsvis højt i en sammenligning med andre lande, har det bl.a. den forklaring, at Danmark bedømt i forhold til nationalproduktet eller pr. indbygger ligger over en lang række andre europæiske lande.

Hvad angår beløbets omfang, vil jeg gerne understrege, at der, når det drejer sig om det mere kontante, er tale om ca. 84 mill. kr. over en 5-årig periode, og at resten drejer sig om garantier, der kun i ekstraordinære tilfælde vil kunne komme til udbetaling.

Med disse bemærkninger siger jeg endnu en gang tak for positiv modtagelse.

Lis Starcke (DR):

Jeg troede ikke, det var min tur endnu; derfor kom jeg lidt bagefter.

Vi tilslutter os forslaget. For os er det væsentlige udviklingsbistanden. Den vil vi gerne hjælpe med, og vi nærer hverken de samme betænkeligheder som de konservative eller fremskridtspartiet. Vi vil gerne støtte forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til lov om forsikringsvirksomhed.
(Lovforslag nr. L 165. Fremsat 13/3 80).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inge Fischer Møller (S):

[Inge Fischer Møller]

Det er et omfattende lovkompleks, vi her har til behandling, og det er en gammel kending. Forslaget har været fremsat flere gange, og jeg skal ikke gentage, hvad jeg sagde, da vi behandlede samme lovforslag den 11. maj 1977, men henvisne interesserede hertil; det står i Folketingstidende 1976-77, 2. samling, sp. 4156-4158.

Men siden da er der sket nogle tilføjelser, som jeg gerne vil fremhæve, og som jeg finder er meget vigtige.

Det første vedrører lovforslagets § 6, hvoraf det fremgår, at et forsikringsselskab ikke må drive anden virksomhed end forsikringsvirksomhed og forsikringsagentur og dermed direkte forbundne forretninger. Det betyder et forbud mod direktørers deltagelse i spekulationsforretninger og i ledelse eller drift af anden erhvervsvirksomhed. Og det synes jeg er godt.

For at tilgodese et længe næret ønske hos mange om større offentlighed omkring udøvelse af forsikringsvirksomhed er der i dette lovforslag fastsat nærmere regler om, at der skal være pligt til offentlig repræsentation i bestyrelserne. Det synes jeg også er godt.

En anden ting, jeg også hilser med tilfredshed, er medarbejderrepræsentationen i koncernerne. Det er jo en naturlig følge af andre loves bestemmelser, men også i god pagt med den tid, vi lever i. Samtidig skal jeg understrege, at jeg også synes, det er vigtigt, at man udvider kredsen af medarbejderrepræsentation.

Ja, der er meget, man kunne fremhæve i denne omfangsrige lovgivning, og jeg vil fremhæve endnu en ting, nemlig omorganiseringen af forsikringstilsynet, som jo skal ske i form af dels et råd, dels et direktorat, der skal danne grundlaget for det offentlige tilsyn med forsikrerhvervet. Der er vel ikke mange, der er uenige i, at det er tiltrængt. Tilsynets beretningsvirksomhed vil efter ministerens skriftlige fremsættelse blive søgt moderniseret på en sådan måde, at offentligheden vil få lettere adgang til at vurdere forsikrerhvervets virke.

I forbindelse med disse bemærkninger vil jeg gerne fremhæve, at det foreliggende lovforslag, når det drejer sig om forsikringsaktieselskaber, opfylder de krav, vi vedtog med den folketingsbeslutning, der blev vedtaget i december måned sidste år om offentlig indsigt med selskabers ejerforhold. Der er

nemlig foreskrevet en pligt for selskaberne til at føre offentligt tilgængelig fortegnelse over de aktionærer, der råder over en nærmere angiven del af aktiekapitalen eller af stemmerettighederne.

For at tilgodese forbrugerhensyn vil jeg understrege, at policerne må udarbejdes på en sådan måde, at der er fuld klarhed over, hvad man er forsikret imod, og hvad forsikringen dækker. Præmierne skal fastsættes på en sådan måde, at de står i rimeligt forhold til de fordele, forsikringstageren opnår. Forsikringstageren skal have indflydelse – det har jeg tidligere nævnt – og jeg vil endnu en gang understrege, at aftalerne skal være rimelige. Jeg vil i forlængelse af det, jeg sagde den 11. maj 1977, gentage, at vi i forbindelse med udvalgsarbejdet nok bør se på, om vi har nogle forsikringer, der allerede i dag er overflødige. Det ligger lidt uden for det, ministeren lægger op til, men jeg håber på velvilje fra hans side og ønsker det nærmere undersøgt under det kommende udvalgsarbejde.

Forslaget indeholder også bestemmelser om redelig og god forsikringspraksis. Det er en bestemmelse, vi ikke har i den nugældende lovgivning, og jeg glæder mig til at se, hvordan man klart kan definere det; det mener jeg også vi kan få afklaret under udvalgsarbejdet.

Fra mit daglige arbejde har jeg desværre en del negative erfaringer med forsikringsselskabers velvilje. Men så vidt jeg kan skønne, ser det ud til, at denne lov lægger op til rimelighed og retfærdighed, og det håber jeg at kunne få bekræftet under det kommende udvalgsarbejde.

Men ret skal være ret, og derfor vil jeg også gerne understrege, at selv om jeg har haft mange negative erfaringer, har jeg da også stødt på positiv indstilling, og det skal jeg ikke glemme, når vi arbejder videre med lovforslaget i udvalget, for positive erfaringer er jo også værd at bygge videre på.

I den skriftlige fremsættelse fremhæver industriministeren, at det foreliggende lovforslag løser de problemer, man for tiden skønner der er. Ministeren siger også, at han naturligvis til stadighed vil være opmærksom på, om der er forhold, der bør tages op til nærmere undersøgelse. Det vil jeg tage som udtryk for, at ministeren også vil være åben, hvis vi under udvalgsarbejdet støder på om-

[Inge Fischer Møller]

råder, vi ikke tidligere har været opmærksom på, og som bør omfattes af lovforslaget.

Jeg skal slutte med at tilsige mit partis velvillige og meget interesserede arbejde i udvalget.

Arne Christiansen (V):

I en tid, hvor samfundet har behov for drastiske indgreb over for den stadig voksende krise, ikke mindst i form af erhvervsvenlig lovgivning, burde regeringen vise mere tilbageholdenhed med forslag som det foreliggende, for det er for det første efter venstres opfattelse overflødig, og det vil for det andet ved sin fremkomst i uhyggelig grad komme til at belaste folketingets erhvervsudvalgs arbejde, der efter min opfattelse skulle have andet og mere konstruktivt at beskæftige sig med i den nærmeste tid. For det tredje vil det i sin udvidede form i forhold til forslagene fra april 1977 og maj 1978 uvilkårligt efterlade det indtryk, at vi her har et nyt vidnesbyrd om regeringens voksende tilbøjelighed til at gennemføre ideologiske forslag, ikklædt en unødvendig reforms klædebon, oven i købet i en tid, hvor man ikke har behov for slige reformer, men hvor man skulle koncentrere sig om andre, væsentlige ting.

Venstres ordfører sagde i 1977, at udgangspunktet var ukorrekt beskrevet. Lovforslaget hviler ikke som anført i ministerens fremsættelsestale og i bemærkningerne til lovforslaget på forsikringskommissionens betænkning. Hvad den kom til af forslag til nødvendige lovændringer, var et behov for at få gennemført en standardisering af tilbud, så forsikringstagerne fik større mulighed for at sammenligne foreliggende tilbud, og det er gennemført.

Vi kan konstatere, at forslaget alligevel er på ikke 243 paragraffer som sidste gang, men 273 paragraffer. Jeg er vel vidende om, at en del af udvidelsen kan skyldes andet selskabsdirektiv fra EF, men det skyldes jo også, hvad der fremgår af bemærkningerne, i høj grad dette tings beslutning i december om at indføre 1/3 medarbejderrepræsentation i bestyrelser, og hertil kommer så kravet om offentlige repræsentanter i forsikringsselskabernes bestyrelse, i lighed med hvad der er tilfældet i banker og sparekasser. Vi mener ikke, der er behov for dette. Her er altså et område, hvor man – man kan ikke sige ad

bagdøren, da det står i forslaget – indfører medarbejderrepræsentation i koncernbestyrelser, men der foreligger ikke nogen generel vedtagelse om det i dette ting.

Det kan også være interessant at sammenholde disse bestræbelser med, hvad der senest er kommet frem om regeringens planer om at anvende forsikringsselskabernes frie midler til selektiv investering i erhvervslivet. Dette sammenholdt med den eventuelle fremtidige sammensætning af bestyrelser i forsikringsselskaber kan nok give anledning til alvorlig eftertanke.

Jeg synes også, at denne nye styrelsesform i forsikringsselskabene, hvis det virkelig blev gennemført, måtte give anledning til nogen utryghed blandt forsikringstagerne. Der står jo nemlig ikke noget krav om sagskundskab af nogen art hos dem, man agter at indsætte i denne bestyrelse; der vil måske snarere blive tale om en udvanding.

Det er nærliggende for venstre at karakterisere forslaget som socialdemokratiets endelige tilløb til nationalisering af vort forsikringsvæsen. Hvorfor så ikke sige det rent ud? Det skinner også klart igennem i forslaget til en bureaukratisk udvidelse af det nuværende forsikringstilsyn, der skal afløses af et råd og et direktorat, som jeg forstod fru Inge Fischer Møller er vældig glad for, men vi kan jo heller ikke være enige om alting – i det hele taget ikke om ret meget i dette forslag. Det vil altså sige, det skal udvides, og der skal administreres for forsikringstagernes penge. Behovet for en sådan ekspansion er efter vor opfattelse ikke dokumenteret.

Der er elementer i forslaget – jeg tænker på konsekvensen af det andet selskabsdirektiv, pensionskassernes fremtidige placering, sikkerhed for forsikringstagerne i tilfælde af et selskabs sammenbrud, gennemsigtighed i regnskaber – som vi vil være parat til at se på.

Jeg skal i øvrigt ikke her ved førstebehandling gå ind i de enkelte paragraffer, men vil kun fastslå, at vi her står over for et forslag til en af de mest omfattende erhvervslove i Danmark, og så er det altså en lov, for hvilken behovet i høj grad er diskutabelt, når det gælder væsentlige elementer i forslaget. Der er derfor brug for en grundig kulegravning både af forslagets enkelte paragraffer og af ministerens intentioner under udvalgsarbejdet.

Ole Bernt Henriksen (KF):

På forsikringsområdet sker der en løbende tilpasning til EF-harmoniseringen, senest skete det jo ved lov nr. 198 af 28. maj 1975 på grundlag af Fællesskabets første skadeforsikringsdirektiv af 28. juli 1973.

Jeg tror ikke, jeg røber nogen hemmelighed, når jeg siger, at det set fra en EF-synsvinkel i dag er småting, der er tilbage. Der er coassurancedirektivet, der er første livsforsikringsdirektiv og måske især andet selskabsdirektiv. Men der kommer flere EF-direktiver vedrørende både forsikring og selskabsret. Det vil være ministeren bekendt, at der kommer direktiver om frie tjenesteydelser i forsikring over grænserne og for selskabsrettens vedkommende det første selskabsdirektiv om koncernregnskaber, der, som ministeren også vil vide, i øjeblikket er under forberedelse i EF.

Det kan på den baggrund nok give anledning til en del undren, at regeringen partout skal have dette kæmpelovforslag frem nu, for det er ikke nødvendigt bortset fra en revision i overensstemmelse med coassurancedirektivet, der skulle have været gennemført allerede den 1. december 1979 – ministeren og jeg havde ikke haft så morsom en december, som vi rent faktisk fik, hvis det var sket. Men når regeringen vil have sin lovændring nu – man kan sige efter op til adskillige tilløb – er det vel også for at sætte nogle socialdemokratiske mærkesager igennem. Der er offentlig repræsentation i selskaber af en sådan størrelse, at de kan vælge medarbejderrepræsentanter, der er udvidet medarbejderrepræsentation til halvdelen af de generalforsamlingsvalgte, minimum to, og der er tilsvarende i koncerner, minimum tre, og så skal det hidtil velfungerende forsikringsråd omdannes til et sikkert stærkt politiseret direktorat med et tilsyn, hvis jeg kender regeringens hensigter ret og i øvrigt betragter fortilfælde.

Herudover er der en række ændringer af mere teknisk karakter, som jeg ikke skal komme ind på her, men reservere til udvalgsbehandlingen. Vi vil gerne have, at aktiebogen f. eks. alene skal være tilgængelig for bestyrelse, offentlige myndigheder, revisorer og medarbejderrepræsentanter for arbejdstagerne i de selskaber, hvor arbejdstagerne ikke gennem deres valgte bestyrelsesmedlemmer har mulighed for at have indseende

med, hvem der er aktionærer; det princip har hidtil været gældende selskabsret. Endvidere vil vi gerne se nærmere på reglerne for opløsning.

I øvrigt er vi positive over for tankerne om at bringe forsikringslovgivningens principper i overensstemmelse med den i dag gældende aktieselskabslov fra 1973.

Når man betragter lovforslagets blanding af EF-udvikling, ajourføring og socialistisk tankegods, fremtræder det som et fuldgodt udtryk for den højtærede ekspansive industriministers ubetvingelige lyst til at drive tingene i den retning, han ønsker, og jeg skal hverken ved denne eller andre lejligheder bebrejde industriministeren, at han gør dette. På den anden side tror jeg ikke, industriministeren vil blive forundret, når jeg her ved første behandling tilkendegiver, at der under et forhåbentlig konstruktivt og sagligt udvalgsarbejde, som vi jo plejer at have med ministeren, skal rettes mere end kommaer i lovforslaget, hvis det konservative folkeparti skal bringes til at stemme for det.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg kan i vid udstrækning tiltræde, hvad de to foregående ordførere har udtrykt, men så absolut ikke, hvad den første ordfører udtrykte. Jeg mener ikke, der er grund til at begynde at mistænkeliggøre danske forsikringsselskaber og ligesom trække frem, at der var et specielt behov for nogle paragraffer om redelighed osv. De danske forsikringsselskaber er i forvejen meget redelige. De fungerer godt og forretningsmæssigt meget korrekt og giver forsikringsselskabernes kunder en meget fin betjening. Jeg synes, det var lidt uheldige udtryk, vi fik fra den socialdemokratiske ordfører på dette område. Men det er vel ikke ualmindeligt, at en stor del af socialdemokratiets folketingsgruppe ønsker at mistænkeliggøre erhvervslivet på alle leder og kanter.

Der er vel heller ikke noget mærkeligt i, at en socialdemokratisk industriminister forsøger at få en hel masse socialistisk lovgivning smuglet med på den ene og den anden led. Vi har jo også et forslag til forhandling i erhvervsudvalget om bankerne, hvor vi forleden oplevede, at ministeren forsøgte at få stoppet nogle ændringsforslag ind, men det fik vi heldigvis forpurret. Jeg synes faktisk,

[Askjær Jørgensen]

at industriministeren, hvis han ønskede, at et bredt flertal i dette folketing seriøst skulle opbakke et lovforslag på dette område, burde skille det ad, for den slags socialisme, som indeholdes i f. eks. kap. 11 i lovforslaget, kan ministeren da ikke forvente at få et stort flertal for, det kan allerhøjest blive et meget, meget snævert flertal.

Man kan tænke på, hvordan de partier, som normalt ikke kan udstå EF og normalt stritter imod med arme og ben, lige så snart der er noget, der lugter lidt af EF, vil reagere på lovforslagets afsnit om at tilpasse lovgivningen om forsikring til nogle EF-direktiver o. lign., og hvordan de kan stemme for et lovforslag, som har så mange facetter til den ene og den anden side, og på den anden side, hvordan vi, der ikke ønsker nationalisering og socialisering af forsikringsselskaberne, skal stemme. Jeg kan faktisk ikke se rettere, end at det må være sådan, at regeringspartiet kommer til at stå ene med dette lovforslag, som det foreligger. Derfor betragter jeg det således, at regeringen reelt ikke ønsker at få dette lovforslag vedtaget. Det er nærmest, som om man bare har fremsat et stort, flot lovforslag med 273 paragraffer, skønt vi har en hel masse andet at tage fat på i folketingets erhvervsudvalg. Jeg savner egentlig et svar på, hvorfor ministeren kommer med denne gevaldig store pakke her så langt hen i samlingen.

Hvis vi skal have noget af det vedtaget, skal det i hvert fald skilles ad i to, tre, fire forskellige lovforslag. Men den del af det, som vi kunne tiltræde, ville det måske være rimeligt at vente med, indtil der var kommet noget mere fra EF – der er vel mere på bedding dér, jeg ved ikke, om det varer ét, halvandet eller to år, inden det er færdigt – så man kunne ordne det på én gang.

Alt i alt må vi notere os, at vi ikke har nogen særlig lyst til at bruge en masse tid på dette lovforslag på nuværende tidspunkt, fordi vi ikke rigtig kan få øje på, at ministeren har fremsat det i en ånd, der tager sigte på, at vi andre skal være positive over for det, og det må vi så tage ad notam.

Rahbæk Møller (SF):

Det er jo et ganske omfattende forslag, ministeren her fremsætter. Jeg må derfor nødvendigvis tage forbehold over for enkelt-

heder, som jeg håber vi kan få belyst under udvalgsarbejdet. Men umiddelbart forekommer forslaget at være en forbedring i forhold til nuværende lov, og jeg skal derfor give tilsagn om et positivt udvalgsarbejde.

Jeg vil gerne knytte nogle bemærkninger til et enkelt punkt, nemlig den offentlige repræsentant i forsikringsselskabernes bestyrelse. Det er glædeligt, at vi nu skal have en sådan repræsentant, ligesom der er i bankernes bestyrelser. Men det ville være endnu bedre, hvis disse offentlige repræsentanter også fik en funktion. Som det er nu, er den væsentligste betydning af den offentlige repræsentation, at der er nogle sikkert udmærkede mennesker, der får et bestyrelseshonorar, men der foreligger intet om, at disse repræsentanter skulle sørge for, at offentlige interesser bliver tilgodeset bedre, end det ellers ville være tilfældet.

Som begyndelse kunne økonomiministeren f. eks. holde regelmæssige møder med de offentlige repræsentanter i banker og forsikringsselskaber, så deres indflydelse kunne koordineres med regeringens økonomiske politik.

Ikke mindst for forsikringsselskabernes vedkommende er det væsentligt, at deres midler investeres efter samfundets behov, da disse selskaber efterånden hører til blandt de helt store kapitalformidlere og der netop nu er tale om, at de i større grad skal investere i erhvervslivet. Det er en udmærket idé, men det gør det kun endnu mere væsentligt, at deres investeringspolitik kommer under større samfundsmæssig kontrol.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg skal fremsætte nogle få bemærkninger på vegne af fru Janne Normann og det radikale venstre.

Det er jo ikke første gang, folketinget stifter bekendtskab med det foreliggende lovforslag, og jeg kan sige, at vi er parat til at medvirke ved en saglig udvalgsbehandling. Vi er tilhængere af, at der sker en udvidelse af medarbejderrepræsentationen, og vi vil gerne være med til at drøfte bestemmelsen om en offentlig repræsentant i forsikringsselskabernes bestyrelse. Vi er enige i, at medlemmer af direktionen skal have forbud mod at spekulere i egne selskaber, men vi vil gerne se på, om det er nødvendigt at begrænse direktører-

[Bilgrav-Nielsen]

nes udfoldelsesmuligheder så stærkt, som det er foreslået.

Endelig er vi parat til at se på tilsynets sammensætning. I øjeblikket er det jo sådan, at tilsynet består af embedsmænd, og vi er ikke uden videre sikre på, at et politisk sammensat råd vil være mere effektivt.

Vi er glade for de muligheder, forslaget giver for, at der nu kan kræves større klarhed af, hvad policerne egentlig indeholder, for det er nok på det område, der virkelig har været store mangler.

Alt i alt er vi altså positivt stemt over for en grundig gennemgang, om end der kan være småting, der skal rettes undervejs.

Birgith Mogensen (CD):

Industriministeren synes i denne sag at regne med, at det gamle mundheld »tredje gang er lykkens gang« også gælder lovforslag. Som ministeren selv nævner i sin skriftlige fremsættelse, har folketinget to gange tidligere haft revision af lov om forsikringsvirksomhed på dagsordenen. Da forslaget første gang var til første behandling den 11. maj 1977, sagde CDs ordfører, hr. Arne Melchior, ifølge Folketingstidende 1976-77, 2. samling, sp. 4164 følgende:

»Vi synes, lovforslaget er overflødigt både i denne og næste samling, og vil se med allerstørste skepsis på det.«

I 1977 sagde CD, at lovrevision var overflødig. Det kan vi næppe helt fastholde i dag. Vi må erkende, at der er et behov for at bringe loven i overensstemmelse med EFs andet selskabsdirektiv samt med stedfundne ændringer i aktieselskabslovgivningen og konkurslovgivningen. På disse rent tekniske områder kan vi tilsige en saglig udvalgsbehandling.

Det er imidlertid ikke en sådan teknisk justering, der er hovedformålet med industriministerens forslag. En række punkter, der ikke er teknik, men politik, springer i øjnene. Lad mig blandt disse punkter, der ikke på nogen måde er sagligt begrundet, nævne følgende: for det første forslaget om offentlig repræsentation i forsikringssekskabernes bestyrelse. For det andet forslaget om udvidelse af medarbejderrepræsentation fra de nuværende to til en tredjedel af bestyrelsen. Og endelig for det tredje forslaget om at pålægge forsikringsaktieselskaber pligt til at føre

en offentligt tilgængelig liste over aktionærer, der ejer mere end 5 pct. af et selskabs aktier.

Om disse tre punkter nogle få bemærkninger. Forslaget om offentlig repræsentation er med det forsikringstilsyn, vi har, med de detaljerede regler for kapitalplacering, vi har, og med de erfaringer, vi har med hensyn til selskabernes vilje og evne til at samarbejde såvel med de pengepolitiske myndigheder som med andre interesserede, mildt sagt overflødigt.

Forslaget om øget medarbejderrepræsentation er jo en direkte fortsættelse af folketingsbeslutning nr. B 12 af 21. december 1979. CD kunne ikke stemme for denne folketingsbeslutning, og vi kan ikke stemme for dens praktiske gennemførelse i nugældende selskabslovgivning, hvad enten det drejer sig om forsikringssekskaber eller, som vi skal debattere senere i dag, andre erhvervsdrivende selskaber.

Hele spørgsmålet om koncernrepræsentation synes meget lidt gennemtænkt; det vil jeg vende tilbage til under næste sag og under udvalgsarbejdet.

Der kunne måske være grund til at overveje at udvide antallet af medarbejderrepræsentanter fra 2 til 3 med det formål at give mindretal blandt medarbejderne større mulighed for repræsentation. Det er imidlertid helt klart, at det ikke er mindretalsbeskyttelse, der er ministerens formål, idet de foreslåede ændringer i valgreglerne vil virke mindretalsundertrykkende.

Kan vi derimod få fjernet forslaget om offentlig repræsentation, kan vi få udformet valgeregler, der giver forholdsmæssig repræsentation for medarbejderne, og kan vi få fjernet tredjedelsreglen, vil CD kunne overtales til at medvirke til en forøgelse af medarbejderrepræsentationen fra 2 til 3.

Hvad angår den foreslåede registrering af aktionærer, strider denne klart mod ånden og måske endog mod det bogstavelige indhold i gældende registerlov.

Foruden de nævnte ændringer af klart ideologisk art er den vigtigste ændring ligesom i de to forudgående, aldrig færdigbehandlede forslag ændringen af tilsynet. Vi har for øjeblikket et i enhver henseende vel fungerende forsikringstilsyn. Ministerens sammenligning med bank- og sparekassetilsynet er rent ud sagt ikke holdbar. Bank- og sparekasselovgivning er en rammelovgivning, der forud-

[Birgith Mogensen]

sætter en egentlig administrativ indsats af tilsynet. Det samlede kompleks af love om forsikringserhvervet er derimod et detaljeret regelsæt, der efterlader forsikringsrådet med en ren tilsynsopgave.

Derfor virker det helt malplaceret, at ministeren foreslår udvidelse af rådet med repræsentanter for selskaberne; det ville svare til, at der i banktilsynet sad bankdirektører. Selv om man ser bort fra, at de selvfølgelig ikke kan medvirke i sager, der vedrører deres egne selskaber, er deres blotte medvirken uheldig og vil kunne svække offentlighedens tillid til tilsynets objektivitet. Det samme gælder repræsentanter for forsikringstagerne: kundeinteresser varetages i dag effektivt af forsikringsankenævnet.

CD kan alt i alt ikke se, at en så omfattende ændring som foreslået er hverken ønskelig eller nødvendig. Vi finder, at regeringen i øjeblikket burde have vigtigere ting at bruge såvel sin egen som administrationens og folketingets tid til.

Arne Bjerregaard (KrF):

Under henvisning til den sidste ærede talers sidste bemærkning og vel også af andre årsager skal jeg fatte mig i korthed.

Jeg skal erkende, at vi finder det digre forslag særdeles vidtgående, også så vidtgående at vi næppe kan medvirke til dets gennemførelse uændret. Men når dette er sagt, skal jeg også indrømme over for ministeren, at jeg ikke har haft tid til en fuldstændig nærlæsning af forslaget og dermed en klar undersøgelse af dets konsekvenser og indvirkning på en fremtidig positiv forsikringsvirksomhed. Derfor vil vi ikke på nuværende tidspunkt fuldstændig afvise forslaget. Vi vil dog håbe, da vi har hørt, at ministeren har mere påtrængende lovgivning på bordet, at kun det nødvendige i dette forslag på nuværende tidspunkt bliver taget op i udvalget, så vi i stedet kan hellige os de mere påtrængende problemer.

Skulle det ikke være ministerens ønske, at det skal være så, vil vi da medvirke til at få det igennem af forslaget, som vi mener er væsentligt på nuværende tidspunkt.

Alfred Hansen (DR):

Det er et stort og meget omfattende forslag, ministeren her har lagt på folketingets

bord, og det vil jo nok føre for vidt at komme ind på de enkelte detaljer, men jeg skal trække nogle ganske få ting frem og belyse retsforbundets stilling til dem. Konklusionen, kan jeg allerede nu meddele, er, at retsforbundet ikke kan støtte dette forslag, og der er flere begrundelser herfor.

Ministeren taler om, at der skal oprettes et råd, og at der skal være et direktorat. Jeg vil gerne spørge ministeren, om ikke disse to institutioners opgaver i nogen udstrækning kunne varetages af monopoltilsynet. Monopoltilsynet må have en kær opgave i at føre kontrol med, at der ikke finder misbrug sted, og at man har den frie konkurrence, som tilsigtes.

Så har ministeren været meget smart derved, at man har givet forslaget lidt garniture for ligesom at få det til lettere at glide ned, og her tænker jeg på, at man henviser til, at det er erhvervs- og forbrugerpolitiske synspunkter, der ligger ministeren så stærkt på sinde. En konsekvens af det er så, at man skal have offentlige repræsentanter i forsikringsselskabers bestyrelse, og man henviser til, at det har man i forvejen i banker og sparekasser. Nu er der det at sige til det, at vi ikke fra retsforbundets side tror på nogen som helst effekt af disse offentlige repræsentanter i bank- og sparekassebestyrelser, og vi vil heller ikke have tillid til, at der vil komme nogen effekt ud af deres repræsentation i forsikringsselskabers bestyrelse, al den stund de har tavshedspligt. Tavshedsreglerne forhindrer de offentlige repræsentanter i at give en tilbagemelding. Der er endvidere ikke nogen tilbagemeldingspligt for disse offentlige repræsentanter. Da jeg tidligere har været medforslagsstiller til et forslag her i folketinget om, at man skulle fjerne de offentlige repræsentanter i bankers og sparekassers bestyrelse, ville det være noget mærkeligt, om jeg kunne støtte dette forslag. Det håber jeg ministeren forstår.

Endvidere henvises der til EFs 2. selskabsdirektiv og EFs coassurancedirektiv, og det er jo yderligere en begrundelse til for retsforbundet at gå imod dette forslag. Vi tror ikke på, at man i EF kan føre en mere forbrugervenlig politik, end vi kan føre her i Danmark uden EFs indblanding, og vi mener fortsat, at EF ikke skal blande sig i Danmarks interne lovgivning.

[Alfred Hansen]

Vi er imidlertid enige med ministeren og også forsikringsbranchen, som har tilkendegivet, at man ønsker en koordinering mellem forsikringsloven og aktieselskabsloven af 1973. Vi finder det helt naturligt, at der er en vis koordinering mellem disse to love.

Vi er også positivt indstillet over for en større medarbejderrepræsentation i bestyrelserne.

Jeg vil tillade mig at kommentere et ganske bestemt afsnit på side 3 i den skriftlige fremsættelsestale, hvor ministeren skriver:

»Formålet med offentlige repræsentanter er at medvirke til, at almindelige samfundsmæssige interesser holdes for øje i selskabernes virksomhed, og at også forbrugerpolitiske hensyn varetages.«

Det lyder meget smukt. Vi tror imidlertid ikke en døjt på, at dette forslag vil kunne leve op til disse smukke intentioner.

Endvidere peger ministeren i denne forbindelse på, »at reglen om redelig forretningsskik og god forsikringspraksis vil være til støtte for de offentlige repræsentanter i deres virke.« Jeg synes nok, det er et lidt for stort skulderklap, ministeren giver disse offentlige repræsentanter, hvis ministeren virkelig reelt tror, at disse repræsentanter kan leve op til redelig forretningsskik og god forsikringspraksis, hvad dette så end måtte være.

Vi vil naturligvis gå ind i et sagligt arbejde i udvalget, som vi plejer, og også stille nogle spørgsmål, men ministeren skal ikke tage retsforbundet til indtægt for en vedtagelse af dette forslag.

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg skylder vel allerførst at glæde hr. Alfred Hansen med at sige, at det i det hele er overordentlig sjældent, at jeg tager hr. Alfred Hansen til indtægt.

Hr. Alfred Hansens konklusion var, at han ikke kunne støtte forslaget, men selv hr. Alfred Hansen fandt alligevel noget undervejs, han kunne støtte, og det skal jeg da sige tak for. Det er vel i det hele taget karakteristisk for indlæggene, at der er megen kritik af mange detaljer, men samtidig ganske megen tilslutning til andre detaljer, så mon ikke det lykkes alligevel, når vi nu får arbejdet det gennem i udvalget?

Jeg skal sige til hr. Alfred Hansen, at det er ikke min opfattelse, at der er nogen rimelighed i at lægge alt tilsyn i monopoltilsynet. Jeg tror, vi har god brug for både bank- og sparekassetilsynet og en forsikringstilsynsmyndighed som her beskrevet.

Da jeg hørte hr. Arne Christiansen, troede jeg pludselig, vi skulle have valg i meget nær fremtid. Det er jeg nu ikke så sikker på, men hr. Arne Christiansens betragtninger var, hans sædvanlige overordentlig store mildhed taget i betragtning, usædvanlig skarpe. Jeg ved ikke, om det er, fordi han efterhånden har holdt dette foredrag 3 gange, eller det var i anledning af forelæggelsen nu. Jeg har konstateret, at partiet venstre er imod såvel samfundsrepræsentation som medarbejderrepræsentation. Det svinger lidt, for jeg mener at kunne huske en venstregering, der havde en anden holdning til begge disse elementer ved tidligere lejligheder, men all right, nu er det altså mig, der fremsætter det.

Hr. Arne Christiansen svang sig så højt op, at han sagde, at denne lovgivning var et tilløb til nationalisering. Det er der dog ellers ikke andre end fremskridtspartiets repræsentant der har ment. Men også hr. Arne Christiansen fandt positive elementer, og det er jeg glad for.

Hr. Ole Bernt Henriksen havde en fejlbetragtning, som jeg spurgte ham om, fordi jeg syntes, jeg skyldte de embedsmænd, der i dag arbejder med forsikringstilsynet, at få det checket, og jeg har fået lov af hr. Ole Bernt Henriksen at understrege, at udtrykket »et politiseret direktorat« var en fortalelse, hr. Ole Bernt Henriksen mente »et politiseret råd«. Det mener jeg heller ikke, men jeg synes, det er praktisk i hvert fald for de ansatte at vide, at der ikke er nogen her i huset, der tror, at man politiserer i danske embedsmandsorganer.

Så glædede det mig, at hr. Ole Bernt Henriksen var meget positiv over for den overensstemmelse, der hermed skabes med tilsvarende paragraffer i aktieselskabsloven.

Det er begrænset, hvor ofte jeg er enig med hr. Askjær Jørgensen, og jeg er det desværre heller ikke i hans hovedtese, som var, at denne lovgivning havde til formål at mistænkeliggøre erhvervet. Det tror jeg end ikke at erhvervet selv mener. Man kan diskutere en række af detaljerne i dette lovforslag, men at forsikringsbranchen skulle mene, at disse

[Industriministeren]

regler er foreslået for at mistænkeliggøre den, tror jeg ikke er rigtigt.

Jeg takker hr. Rahbæk-Møller for hans vurdering af, at denne lovgivning er en forbedring af den nuværende; det mener jeg også.

Jeg takker hr. Bilgrav-Nielsen for hans betragtning om, at der var en række detaljer i denne lovgivning, det radikale venstre var positive over for.

Jeg skal vel også takke fru Birgith Mogensen, når hun ud fra betragtningen »alle gode gange er tre« siger, at man denne gang næppe helt kan fastholde lovgivningens overflødhed. Vi er altså på vej. Men fru Birgith Mogensen syntes, at vi skulle lade embedsmændene bruge deres tid på noget andet i øjeblikket, og det er – undskyld, jeg siger det – en undervurdering af det arbejde, der ligger forud. Denne lovgivning har været på bedding i flere år. Der ligger et kæmpearbejde bag en række af de paragraffer, som jeg er sikker på at også forsikringsbranchen skønner på er blevet formuleret; derfor vil jeg gerne understrege, at det er ikke et stykke øjebliksarbejde, vi diskuterer, hvilket bl.a. også tilkendegives af, at det er tredje gang, vi arbejder med en lovgivning af denne karakter.

Så takker jeg hr. Arne Bjerregaard for hans tilsagn om, at han vil hjælpe os med at få det væsentlige igennem. Jeg håber blot, at hvad vi mener med det væsentlige, falder nogenlunde sammen.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg er nødt til at korrigere ministeren en lille smule. Mine bemærkninger om mistænkeliggørelse af erhvervslivet gik mere på den måde, den socialdemokratiske ordfører formulerede sig på, end på selve lovforslaget. Det var, ligesom den socialdemokratiske ordfører specielt syntes, at noget af det gode ved lovforslaget var, at nu skulle der pålægges forsikringsselskaberne noget, og der skulle lovgives om, at de skulle opføre sig redeligt. Det mener jeg at forsikringsselskaberne har gjort hidindtil også. Det var nok en lille smule anderledes, ministeren havde opfattet det. Jeg mener ikke, at lovforslaget direkte mistænkeliggør erhvervslivet. Sådan ønsker jeg ikke at det skulle forstås.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om aktieselskaber.

(Lovforslag nr. L 168. Fremsat 13/3 80).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 13 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

13) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om anpartsselskaber.

(Lovforslag nr. L 169. Fremsat 13/3 80).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Kelm-Hansen (S):

Da vi i 1973 fik en aktieselskabslov, som for første gang gav mulighed for, at medarbejderne på en virksomhed indvalgte repræsentanter i aktieselskabernes og anpartsselskabernes bestyrelse, blev denne lovgivning i arbejderbevægelsen betraget som et naturligt, men forholdtvis beskedent skridt i retning af demokratisering af erhvervslivet. Skridtet var så beskedent, at der endog var nogle, som mente, at der ikke var grund til at tage det. Andre, og det var de fleste, havde den opfattelse, at en sådan medarbejderrepræsentations værdi først og fremmest lå i, at den gav mulighed for en løbende orientering om alle sider af en virksomheds drift og økonomi, og det vil sige, at en sådan ordning ville gøre lønmodtagerne mere kompetente til at deltage i drøftelserne om virksomhe-